

Ben van Voorn
Notities natuur en
landschap

'Broedend', *keramiek*
doorsnede 50 cm, 1996

Omslag 'Lac Bay, Bonaire' *aquarel*,
29 x 20 cm, 1996

In 1977 werd ik toegelaten op de avondopleiding van de Academie Minerva, de kunstacademie in Groningen. Daarmee ging een diep gekoesterde wens in vervulling: een professionele kunstopleiding volgen en daarmee uiting kunnen geven aan mijn gevoel.

Mijn droom kwam uit. Alles op de kunstacademie contrasteerde met het bestaan dat ik tot dan toe leidde als hardwerkende Wageningse academicus.

Daar waren mijn medeleerlingen. Vogels van diverse pluimage, ongebonden en gedreven. Daar waren de academiegebouwen. Oud, tochtig en vervallen, maar geurend naar olieverf, met onvoltooide 'meesterwerken' achteloos achtergelaten tegen de wanden.

En daar waren de docenten. Mijn gidsen op de weg naar een andere wereld.

Ik bofte dat eerste jaar met Folkert Haanstra voor vrije expressie, met Tiddo Nieboer voor beeldhouwen, maar bovenal bofte ik met Ben van Voorn als docent aquarel.

Ben was de verpersoonlijking van de wereld van de kunsten, waar ik naar op zoek was. Een op het eerste gezicht schuchtere man. Vriendelijke blauwe ogen in een gegroefd gezicht. Langzaam en zacht sprekend met een onvervalst noordelijke tongval. Tegenover een groep voelde hij zich duidelijk niet op zijn gemak. Hij zorgde er altijd voor in de groep te komen, op gelijke voet met zijn studenten, iedereen persoonlijk begeleidend. De onderwerpen, waar Ben ons aan liet werken, kenmerkten zich door eenvoud, oprechtheid nederigheid, subtiliteit en humor. Oude potten met het patina van jaren vuilnisbelt. Gerookte bokkingen op een vet papier, geprikt tegen een kobaltblauwe wand. Een dode goudvink, 's ochtends in zijn tuin gevonden op een oude keukendoek. Buurman Jan Barkhof, kleine boer uit Yde, poserend met jeneverfles, zijn hoofd aan het einde van de avond diep karmijnrood. Dochter Marianne, een prachtig model, poserend in een oude leunstoel. Ben bracht zijn wereld naar de academie. Via Ben leerde ik kijken. Ik leerde kleurnuances te onderscheiden, stofuitdrukking te verbeelden. En ik leerde aquarelverf te benutten. Niet week en slap, zoals zo vaak te zien in de hobbywereld, maar krachtig, de kleuren tot de hoogste graad van verzadiging benuttend. En met ruimte voor de poëzie van het medium, voor het spel van nat in nat, nat tegen halfnat, enzovoort. In de zomer kwam het buitenschilderen aan de beurt, aan de Hoornsche Dijk of op de Brink in Yde.

In Wageningen leerde ik de natuur en het landschap te analyseren. Ik leerde oorzaak te onderscheiden van gevolg. Ik leerde redeneren.

Ben leerde me te kijken. Ben leerde me mijn waarneming te vertalen in beelden, te interpreteren in verf. Daarmee werd kijken 'zien', dat wil zeggen begrijpen en verinnerlijken.

In de 22 jaar, die volgden, heb ik Ben en zijn wereld verder leren kennen. Die wereld, die begint en altijd weer eindigt in Yde aan de Brink. Daar blijkt hoe sterk het universum van Ben gedeeld wordt door de bewoners van Brink 7 en welke dimensies zij daar weer aan toevoegen. Maar dat is wellicht het onderwerp voor een andere tentoonstelling.

Ik ben heel blij met de bijdragen van Jannie Boerema, Jan van Kooten en Johan Jong aan dit Groeneveld Blad. In hun bijdragen komen verschillende facetten van het kunstenaarschap van Ben van Voorn naar voren en wordt ons een blik gegund in zijn fascinerende wereld.

Brink 7

JANNIE BOEREMA

Schrijver, tolk en vertaler Engels

DE TUIN

Het is een zondagmiddag in laat augustus. Het is druk bij Galerie Brink 7 in Yde. De opening van een tentoonstelling en Ben van Voorn is nog nergens te bekenen. 'Hij slaapt waarschijnlijk' zegt Henny en 'doe maar even voorzichtig'.

In de tuin staat de zon laag.
De tuin is bronzen beelden,
olieverven en de vijvers aquarel.

De stokrozen:
Amarant roze vlinders, een pauwoog en
het schermblad van een rabarberplant.
Perebomen die bestaan
tussen
bloesem en hangende vruchten.

Een pot muggenlarven die zich
ontwikkelen in weezinwekkend water
en muggenbeten helen met zachtzure azijn.

In de tuin is de lucht helder, een uitgesponnen paraplu die beschermt tegen geluk en ongeluk. Vanuit de ruïne kijk ik op het atelier met het rieten dak waar de wingerd woekert, de taxus die uit elkaar valt en moet worden opgebonden. Hulst rond een boomstronk, kaardenbollen met stekels. Het vingerhoedskruid* dat precies om de voorpoten van een vos past zodat hij nog stiller loopt. Een haan verdunt de hitte in stuifzand, een wollige hommël op een klaverblad als ik daar zit bij de bramen die winkelhaken door het gras trekken.

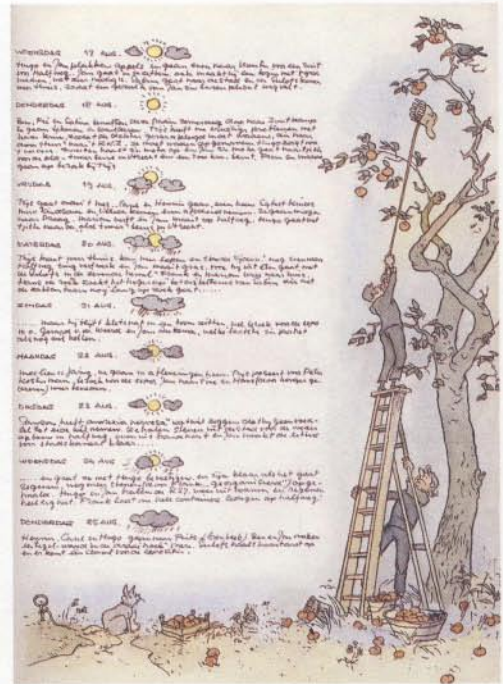
'Spijkerboor Noord-Holland', o.i. inkt
26,5 x 17 cm, 1981

* Eng: Foxgloves

In het atelier slaapt hij niet. Ben van Voorn staat schraal en gebogen bij de tafel, blijft verlegen en ongemakkelijk wanneer hij over het werk moet praten. Steekt een sigaartje op, gaat zitten en kijkt. Wacht af vanuit de groeven in het gezicht, de ogen diep. Opgetrokken schouders, grijs haar, grijze baard.

'Schilderen is een taal, een manier om je te uiten, iets over te brengen. De een doet dat met woorden, dansen kan ik niet en dan blijft er niet zoveel anders over. Als ik schilder ben ik gelukkig, rustig, voel ik me heel goed. Nee, het is niet een manier om met mezelf in contact te komen. Schilderen is het beste van alles wat ik niet kan. Via het schilderen kan ik vertellen wat me beweegt. Het is wat uit mijn hart komt, het is emotie in techniek. Kijk maar eens naar de etsen van Goya over de oorlog, het geweld. Dan kun je zien wat hem getroffen heeft. De ultieme schoonheid? Breed begrip hoor. Daar zijn geen normen voor. Kijk, iedereen houdt van jong en onbedorven, maar oude bloemen zijn net zo interessant, zelfs verwording kan schoonheid zijn, een ondergang ook. Leven in z'n totaliteit is interessant; geboorte, leven en dood. Er is geen licht als er geen donker is. Ja, dat is wat mij fascineert. Wat me mijn hele leven al verbaast. Ik ben wel erg een natuurschilder en dan zie je dus dat echt alles er al is. We kunnen nog zoveel uit willen vinden, maar in de natuur is het er allemaal al. We kunnen onszelf wel heel knap denken omdat we bijvoorbeeld de radar hebben uitgevonden, maar de vleermuis had het al. We zijn aanmatigend en hebberig geworden als het gaat om de natuur, alsmaar meer willen, we plunderen onze eigen overlevingskansen en het lijkt wel of je mee moet in die stroom. Ik probeer toch om dat voor mezelf binnen de perken te houden, ik wil ook niet mee doen aan de ratrace en ik heb dus ook nooit gepast binnen een baan van negen tot vijf. Je moet me niet vragen waarom ik nou van jongens af aan dit vak in wou. Het was wel logisch, mijn vader schilderde en was lithograaf. Ik wist meteen wat ik wilde:

tekenen. Van de ene naar de andere techniek. Olieverven, aquarel, cartoons, keramiek, litho'tjes. Dat laatste doe ik niet zoveel meer want dat kost tijd. Als ik terug kijk dan verbaast het me ook dat ik aan zoveel opdrachten heb kunnen voldoen. Ik kijk er wel van op dat ik zoveel gemaakt heb. De films, het illustreren van boeken, het lesgeven op de Academie Minerva, mijn tijd in de Marten Toonder Studio's. Een soort stage lopen om kennis te krijgen en het is zinnig geweest, dat bestuderen van technieken. Ik wil dat altijd doen en dat verklaart, inderdaad, waarom ik nooit een echte baan heb geambieerd. Ik ben mijn eigen opdrachtgever en ik wil ook nooit een contract tekenen want dan ben ik gebonden. Dan kan ik niet weg lopen als ik dat wil. Wat ik nu nog doe? Olieverf, aquarellen, dat zijn mijn 'notities'. Aquarellen heb ik altijd gebruikt voor wat me raakt in mensen. Dat gaat ook vrij snel omdat je de hoofdzaken wilt treffen en als iemand dat een aquarel wil noemen ga ik dat niet bestrijden. Keramiek is iets voor de lange termijn en drieluiken kosten natuurlijk weken. Je blijft aldoor maar bezig, er is zoveel te zien, de rijkdom. Ik raak nooit uitgekeken. Die verbazing moet je ook houden, ik wil dat ook niet kwijt raken. Ik wil niets wetenschappelijk verklaren, ik wil vastleggen, zoveel zaken uit de natuur en daar horen mensen bij. Van de ene naar de andere techniek, het willen vinden; dat zou leuk zijn, maar ik kan niet echt verwoorden wat ik zoek'. Het sigaartje van Ben van Voorn is uitgegaan. Hij kijkt vanuit de groeven van zijn gezicht, vanuit de diepe ogen. Hij wil wel meer vertellen om mij een plezier te doen. Collega Evert Musch uit Anloo komt met een boekje over 'Zondag'. Zondag is iemand die kunst maakt en ik hoor er niet meer bij. Twee grijze hoofden bij een tafel, een eiland in het atelier.

'Dagboekfragment 17 aug-25 aug 1988',
23,5 x 30 cm, 1981

HET ATELIER

Hij is er niet, hij kan nog niet lang weg zijn. Op tafel een open koekjestrommel, vuile kopjes en glazen en door het raam het begin van de herfst. Rozenbottels op een maandagmiddag in laat augustus. Buiten stille regen. Licht, veel licht en een eindeloze kachelpijp tegen het plafond. Aan de muren olieverven, de aquarellen. Schilderijen leunen tegen kisten en stoelen waar zijn jasje hangt. Een Russisch plaatje en op de ezel een olieverf van het Stroomdallandschap van de Drentse A. Penselen en op een commode veel oude bloemen, narcissen en knisperende papavers. Tl-buizen en een oude petroleumlamp. De grote ramen met doorrookte gordijnen, glas in beton van Jan Schroot. Glanzend groen en geel. Kasten vol met kunstboeken, een tekentafel met een verschoten kruk en de hele, hele grote spiegel met een exorbitante krullenlijst waarover rechts een vaalblauw doek valt. Wat er aan ontbreekt is een zelfportret. Ik ben alleen in het atelier van Ben van Voorn.

'Hollandsche veld', aquarel
29 x 20 cm, 1997

*In de tuin staat de zon laag.
De tuin is bronzen beelden,
olieverven en de vijvers aquarel.*

*De stokrozen:
Amarant roze vlinders, een pauwoog en
het schermblad van een rabarberplant.
Perebomen die bestaan
tussen
bloesem en hangende vruchten.*

*Een pot muggelarven die zich
ontwikkelen in weezinwekkend water en
muggebeten helen met zachtzure azijn.*

Voorafgaand aan een kunsthistorische plaatsbepaling van het werk van Ben van Voorn is een enkele opmerking over de ontwikkeling van natuur- en landschapsweergave door de eeuwen heen op zijn plaats. Natuur en landschap zijn verwant maar niet identiek. Natuur is al wat onze zintuigen als 'puur', (nog) niet door de mens gewijzigd, waarnemen. Landschap is de landelijke omgeving voorzover deze met één blik overzien en in samenhang begrepen kan worden. Als we natuur de inspiratiebron voor kunsten noemen, dan bedoelen wij daarmee dat wij elementen in bouwkunst, beeldende kunsten en muziek als aan de natuur ontleend herkennen. Landschap als inspiratiebron wijst veel concreter zó direct naar beeldende kunst dat bepaalde werken zelfs als 'landschappen' worden aangeduid.

Sinds de Renaissance kunstenaars de ogen opende voor de aardse schoonheid zien we het landschap van achtergrond bij gebeurtenissen en personen (in de middeleeuwen) emanciperen tot onderwerp van het schilderij. Natuurlijk detail krijgt nu meer dan voorheen de aandacht, wordt even nauwgezet behandeld als de figuren van de hoofdrolspelers. De gebeurtenissen worden afgebeeld als speelden ze zich af in de eigen tijd en omgeving. Rondtrekkende kunstenaars schetsen hun reisindrukken die ze thuisgekomen zullen uitwerken. Voor het eerst worden berglandschappen nu naar de waarneming gemaakt in de schilderswerkplaatsen van de lage landen. Goden en nimfen dartelen tussen tempeltjes omwille van de echt Antieke sfeer.

Een warm-gouden gloed geeft de latere landschappen een echt zuidelijk Italiaans karakter en bevredigt het verlangen naar het droomland Arcadia, bevolkt door jagers en ruiters aan de oevers van lommerrijke beekjes met herderinnen in landelijke kledij. Voor 17e-eeuwers uit noordelijker streken bij uitstek geschikte tafereeltjes om de herinnering aan hun, voor de opvoeding onmisbaar geachte, Italiëis levend te houden. Naar voorbeeld van deze schilderijen worden dan later ook tuinen aangelegd. Bomengroepen worden op kleur geplaatst, 'natuurlijke' stroompjes gegraven en heuvels opgeworpen overeenkomstig de betoverende idylles die de olieverf-fantasieën voortoveren. Zo ontstaat de Engelse landschapstuin, een eerste voorbeeld van op de tekentafel ontworpen 'natuur'. Ogenschijnlijk is deze het tegenovergestelde van de Franse formele tuin met geschoren haagpatronen, maar evenzeer een tot in het kleinste detail bedacht stuk pseudo-natuur.

Hier vindt de romantiek een vruchtbare voedingsbodem; de kronkelige paden, onverwachte wijde uitzichten met een blik op speciaal daartoe ontworpen ruïneachtige bouwsels spreken tot de verbeelding en zetten aan tot mijmeren over de vluchtigheid van al het bestaande.....

De sluimer van de rede brengt de monsters voort die deze natuur bevolken, de wandelaar opwachtend met onbestemde dreiging en niet nodend tot recreatie. Dit romantische duister trekt op wanneer impressionistisch licht over de oppervlakken danst. Het werkelijke landschap in de open lucht geschilderd, de veranderlijke lichtval van het moment worden onderwerp van het schilderij. Niet het pittoreske onderwerp maar de schilderachtige behandeling telt. Als reactie op deze lichtvoetige oppervlakkige benadering geven

Ben van Voorn over natuur en landschap *De betekenis van zijn werk in kunsthistorisch opzicht*

JOH. W. JONG, *Oud-docent kunstbeschouwing
Academie Minerva Groningen*

'Marianne', olieverf, 17 x 15 cm, 1979

de expressionisten dan fel en emotioneel hun persoonlijke beleving weer in dramatische verheving van kleuren en vertekening van vormen. De kubisten bieden hieraan tegenwicht; niet het gevoelsmatige, subjectieve boeit hen, maar onderzoek naar ruimte-vorm relaties en spelen met de illusie van diepte op het platte vlak.

Sporen van al deze ontwikkelingen vinden we in het werk van Ben van Voorn terug.

Onder het hoofd 'natuur en landschap' valt als eerste de grote verscheidenheid van het werk op, technisch en thematisch. Hij werkt in olieverf, aquarel, tekening, grafiek en keramiek; naast en door elkaar zien we stilleven, portret, fantasiefiguren, karikatuur en landschap. Al deze onderwerpen kunnen vallen onder 'natuur' (al wat de mens met zijn zintuigen waarneemt en met zijn geest onderzoekt). Met name wil ik hier ingaan op de manier waarop hij het landschap in engere zin behandelt.

Omdat Nederland geen natuur in ongerepte staat kent bereist hij verre oorden (Spanje, Ierland, Zuid-Afrika, Nieuw-Zeeland, Bonaire), waar hij in honderden aquarel 'notities' zijn indrukken vastlegt. Deze notities vinden doorgaans hun weg niet naar uitwerkingen in olieverf, maar ze scherpen zijn blik voor de eigen leefwereld. En dan komt de 'vormgegeven natuur' van verkaveld, gekanaliseerd en aan snelwegen vergeven gemaltraiterd eigen landschap er niet te best af. Zijn visie op ontwikkelingen van onze dagen geeft hij in de aquarel 'Aan vlijt ten onder', een visionair beeld waarmee hij de oerhollandse traditie van 'leering ende vermaak' volgt. De sluimer der rede brengt ook hier monsters voort; wangedrochten, misgeboorten en gemanipuleerde ongezonde levensvormen nemen schoorvoetend en met tegenzin deel aan wat hen wacht in een wereld die gedoemd is aan vlijt ten onder te gaan. Eenzelfde natuur wacht in het olieverfschilderij 'Marianne' het kind dat verwachtingsvol de toekomst inkijkt.

In de cartoons komt deze kritische houding telkens weer uit: het menselijke ingrijpen gaat zó ver dat er voor de natuur geen redden aan is, maar de mens stelt zijn normen telkens weer bij, rekt ze op tot het absurde.

Zijn aquarel 'notities' in de eigen omgeving geven blijk van eenzelfde kritische benadering. Geen schilderachtig mooie plaatjes van tot luxe woningen verbouwde ex-boerderijtjes, geen nostalgische topografische noteringen van mooi te 'verherbouwen' landschap, maar de kaalslag en het voor dit landschap oneigen eentonige, dat daarvan het gevolg is, trekken zijn aandacht. Scherp neemt hij waar en raak noteert hij wat hij ziet, lang zoekend naar het voor hem wezenlijke element.

Al heeft deze benadering weinig van romantisch genieten, toch is de schilder in zijn 'zinloos' verzet tegen 'natuurprojectontwikkeling van achter het bureau' een romanticus in hart en nieren.

Hij heeft echter goede hoop dat de wal het schip eens zal keren. Van het vertrouwen dat de natuur niet met zich laat spotten geeft hij ook in keramiek menigmaal blijk. Zo kijkt de tot ei vereenvoudigde figuur op een boomtak, broedend

Fragment 'Broedend', keramiek
doorsnede 50 cm, 1996

op iets moois, veelbelovend de wereld in. Stilleven, portretten en drieluiken tonen weer verrassend andere kanten. Als schilder kiest hij hier voor schoonheid van harmonische compositie en sfeerafstemming, geniet hij van verf en doek. Dat hij niet onder één bepaalde noemer te vangen is kenmerkt Ben van Voorn ook als romanticus pur sang. Observerend gaat hij nieuwsgierig zijn door hemzelf bepaalde, liefst niet geasfalteerde, kronkelige levenspad.

Een mus in Parijs

JAN VAN KOOTEN

Adjunct-Hoofdredacteur van de Drentse Courant/Groninger Dagblad

'Natuur in beeld', gem. techniek,
25 x 25 cm, 1979

Eerst was er een telefoontje. Van Sim Visser. Met het verzoek een bijdrage te leveren aan een blad bij de tentoonstelling van werk van Ben van Voorn. Een dag later was er een fax met hetzelfde verzoek. En weer een dag later een keurige brief op mooi papier van Kasteel Groeneveld in Baarn. Daarin werd de vraag om medewerking wat nader omschreven.

Deze manier van benaderen, stap voor stap, past helemaal bij Ben. Lang geleden, toen Ben enkele jaren de voorpagina van de kerstbijlage van mijn krant tekende, ging ik op dezelfde wijze te werk. In juni bepaalden we een thema. Meestal niet erg christelijk, maar wel maatschappij-gebonden. Het milieu bijvoorbeeld of de overbevolking. En daarna maakte ik een afspraak met Ben. Reed naar Yde met nieuwe haringen en jenever. In zijn atelier (schilderachtig natuurlijk, maar dat spreekt voor zich) bespraken we het thema en dan zegde hij toe een schets te maken. Die mocht ik pas zien ergens in september, bij een nieuw bezoek met nieuwe haringen en meer drank. Ben vond zijn schetsen meestal maar niks, maar wij waren steeds weer verrast door zijn invalshoek en de technische perfectie waarmee hij zijn

ideeën uitwerkte. Dan werd het oktober en november en de schetsen waren nog steeds niet uitgewerkt. Na nog eens een bezoek kwam Bens belofte: midden december is alles klaar. En dat is ook steeds gelukt. Het heeft mij heel wat nachtrust gekost de eerste keer. Daarna wist ik niet beter.

Ik leerde Ben kennen in de jaren dat ik de kunstredactie van de krant terzijde stond. Hij was die rustige, ijverig werkende kunstenaar in zijn hobbit-achtige nederzetting aan de Brink in Yde. Waar zo veel mogelijk op eigen krachten werd gewerkt. Hij tekende voor Toonder, doceerde aan de Groningse academie Minerva, reisde veel en schilderde.

In zijn beginjaren als leerling-lithograaf tekende hij de stenen waarvan de verpakking van de Niemeyertabak Javaanse Jongens werd gedrukt. Dat kwam hem later goed van pas toen hij deelnam aan een tentoonstelling over deze shag in Veendam. Hij maakte een reuzencartoon van twee Javaanse jongens bij een iglo. Na afloop van de expositie gingen alle werken keurig terug naar de verschillende kunstenaars. Alleen de Javaanse Jongens van Ben verdwenen. Waarschijnlijk gestolen.

'Yde', ets 13 x 9 cm, 1981

In kringen van tekenfilm makers verwierf Ben wereldfaam door zijn werk aan de avondvullende film 'Als u begrijpt wat ik bedoel' over Ollie B. Bommel en Tom Poes. Hij maakte daarvoor alle achtergrondtekeningen en deed in het laatste stadium van de productie alle voorkomende werkzaamheden. Een aanbod om daarna enige tijd in een Japanse tekenfilmstudio te komen werken wees hij van de hand. In het kasteel van Heer Ollie in de film staat een reusachtige wenteltrap. De eerste schetsen daarvan zag ik in Yde. Technisch volmaakt en zonder een enkele hulplijn voor het perspectief.

Jaren later, de tekenfilmers waren Ben nog niet vergeten, vroeg de Franse studio Gaumont hem naar Parijs te komen om mee te werken aan een film met Asterix en Obelix. Ben weigerde. Na een tweede verzoek ging hij toch even kijken in Parijs. Hij bleef er en ging meteen aan het werk. Tekende de complete stad Rome uit de tijd van de Galliërs en maakte die mooi oud met scheuren in de muren en meer elementen zoals we die kennen uit het vervallen kasteel van Heer Ollie. Toen hij de tekening liet zien moesten de

andere medewerkers aan de film lachen. Rome moest nieuw zijn, de stad was toen nog jong. Rome ging dus over. Meer tekeningen maakte Ben twee keer. Omdat het licht rond de Middellandse Zee anders is dan in Drenthe.

Een afspraak met Ben in Parijs op eerste Paasdag dreigde te mislukken. Trefpunt waren de trappen van de Sacré Coeur, om drie uur in de middag. Zo'n achtduizend toeristen verdrongen zich rond de kerk, ergens daartussen Ben. Hij verschijnt precies op tijd, met jopper en manchester broek duidelijk verschillend van de Japanse en Amerikaanse toeristen. 'Kan ik eindelijk weer eens Hollands praten', was zijn eerste reactie.

Het werken aan de Asterix-film noemde hij 'een makkie'. 'Het is heel wat anders dan de film over Ollie van een paar jaar geleden. Toen stond ik overal alleen voor. Nu zijn we met ons zessen en kan ik min of meer uitzoeken welke achtergronden ik zelf wil maken'. Omdat hij als een van de laatste tekenaars aanhaakte kon hij in de Asterix-film zijn geliefde waterverf niet gebruiken. De andere tekenaars

gebruikten inkt en Ben moest zich aanpassen.

Ben was door de studio in Parijs ondergebracht in een appartement aan de rand van een van de grootste hoerenbuurten van Parijs. De kleurigheid daarvan beviel Ben. Zijn appartement werd eerder bewoond door een 'madam'. De overdadige kitsch in de kamer stoorde hem niet. 'Ik ben hier alleen maar om te slapen'. Parijs noemde hij een harde stad waar mensen aan kapot gaan. En ook dieren. 'Kijk maar naar de mussen: die zijn zwart en missen een staart, een poot of veren uit de vleugeltjes. Je moet een goed vogelkenner zijn om in Parijs een mus te herkennen'.

Ben is een goed vogelkenner, bij mijn weten. Hij is ook een goed kijker, beter misschien nog: een ziener.

BEN VAN VOORN

Ben van Voorn wordt geboren in 1927 te Eelderwolde in Drente. Al heel jong is het zijn vurige wens te tekenen en te schilderen. Zijn vader oordeelt dat hij toch vooral een vak moet leren en zo volgt hij zijn vader, die zelf lithograaf is, in een opleiding lithografie. Van Voorn maakt deze opleiding af, maar zorgt er ondertussen voor, dat hij met tekenen en schilderen aan zijn trekken komt. In zijn avonduren volgt hij de avondopleiding van de Academie Minerva in Groningen. Wanneer hij zijn opleidingen klaar heeft trekt hij letterlijk de wijde wereld in. Hij zwerft aan het eind van de jaren veertig anderhalf jaar door Nederland, Duitsland en Engeland, slapend onder de blote hemel en zijn brood verdienend met verkoop van tekeningen aan de deur. Begin jaren vijftig treedt Van Voorn in dienst bij Marten Toonder. Met zijn vrouw Henny woont hij op een woonboot bij Ouderkerk aan de Amstel. Wanneer de plannen rond de Bijlmer steeds dreigender worden besluiten de Van Voorns terug te keren naar Noord-Nederland, waar ze zich vestigen aan de Brink in Yde. Daar bouwen ze met eigen kracht hun huis. De gemeenschap in Yde breidt zich uit. Eerst met vijf kinderen en later, na een lange schilderreis dwars door Afrika, met kunstenaar Jan Schroot. Met hem bouwt Van Voorn een dubbel atelier in de tuin.

In de jaren zeventig is Van Voorn een aantal jaren docent aan de Academie Minerva.

In de jaren tachtig en negentig volgen schilderreizen naar o.a. Ierland, Spanje, Joegoslavië, Frankrijk, Nieuw Zeeland en Bonaire. In 1982 verzorgt Van Voorn de achtergronden van de Bommelfilm. Later volgen soortgelijke opdrachten van Gaumont voor tekenfilms van Asterix.

Belangrijke exposities van Ben van Voorn waren te zien in onder andere Farnham, Nairobi, Assen, Amsterdam, Groningen en Parijs. Sinds 1978 exposeert hij regelmatig in Galerie Brink 7, de galerie, die zijn vrouw Henny vanaf dat jaar leidt in hun woonhuis aan de Brink in Yde.

COLOFOON

TENTOONSTELLING

Samenstelling Sim Visser
Organisatie Sim Visser, Ruben Smit
Ontwerp Robert Schuurmans Stekhoven
Video Floor Cloo

GROENEVELDBLAD

Redactie Sim Visser en Ruben Smit
Ontwerp Typography & Other Serious Matters, Rotterdam
Fotografie Aldo Alessie
Lithografie Van Kooten & Simons, Rotterdam
Druk Drukkerij de Maasstad, Rotterdam
Oplage 1000
Papier Supra silk, 135 g/m²
Lettertype Scala en Scala Sans
ISSN 1566-6190
Uitgave Kasteel Groeneveld, Baarn, oktober 1999

Deze uitgave is verschenen bij de tentoonstelling 'Ben van Voorn: notities natuur en landschap', 9 oktober 1999-13 maart 2000

